

FAMILIEN OG LYKKEKOMPLEKSET

Anmeldelse af Liv Høyer Rabjerg

Monica Lorenzo Pugholm:
Barnløshed, adoption og et kulørt familieliv.
 Forlaget Klim, 2013.
 239 sider. Kr. 199,-.

Den hverdagslige forståelse, af hvad familie og fællesskab består af, trænger til revision. Monica Lorenzo Pugholms selvbiografi *Barnløshed, adoption og et kulørt familieliv* vidner om, at samfundets prototyper (her: mor, far, to børn) tynger individets følelsesliv, når faktisk virkelighed og kulturel antagelse ikke går hånd i hånd. Som sådan kan Pugholms bog læses som et indspark til forståelsen af, at familien ikke udgøres af statistisk-genetiske forhold og kategorier. Desværre når bogen hverken dybt eller langt, men forsøger at bekræfte den normative standard: skribenten forlader os på bogens sidste sider som adoptant til to børn, med en mand ved sin side og en insisterer på at være lykkelig. Det mest interessante ved bogen er, at selvom familieidealet indfries, lader forløsningen vente på sig.

Lad os starte ved begyndelsen, som er Jamaica. A la chick lit genren svæver siderne gennem eksotiske scenarier, hvor fortælleren er en solbrændt antropolog i felten med skøn kæreste og styr på det hele. Mens man som læser overvejer, hvor historien vil hen, krydrer Pugholm fortællingen med gennemlevede overvejelser om familiedannelse, valg og fravalg, adoption og fertilitetsbehandling – og dette på fin manér. Hjemme i Danmark indser fortælleren nemlig, at hun ikke kan blive gravid og da parrets forsøg med medicinsk behandling viser sig forgæves, beslutter de sig for at adoptere. Dernæst følges parret under ventetiden, og siden under en, så to adoptionsrejser til Nigeria, der gør dem til en familie på fire. Hertil er skildringen udmærket læsning for ufrivilligt barnløse eller (vordende) adoptanter som en slags erfaringsdeling.

Pugholm skriver til tider i en selvironisk tone, hvor også bedsteborgerens velmenende, farveblinde antagelse, at adoptivbørn er sorte uden på men hvide inden i, anfægtes kordialt. Disse øjeblikke er befriende og ved-

kommende læsning. Det er ligeledes befriende, at Pugholm nægter at anskue adoption som andet end vestlige individers behov for at få et barn: her er hverken tale om ulandshjælp eller altruisme, her er blot tale om en familie, der er stiftet på tværs af biologi og grænser. Bogen er dog tilstrækkeligt hverdagslig til, at disse glimt af dybde og samfundsrelevans ikke når at rejse sig.

Det mest interessante ved historien er, at hovedpersonen aldrig forløses. Bag den velmenende Monica titter nemlig en anden fortæller frem. Denne fortæller har ikke tålmodighed til, at fremmede mennesker spørger, om børnene er hendes egne eller om de er rigtige søskende. Selvfølgelig er de rigtige, hvisler hun, imens hun fantaserer om, at give tilspørgeren en lussing. Denne Monica er spændende. Hun er oprigtig og fuld af tvivl, og man kunne ønske, at hun som forfatter havde forfulgt den frustration, der hersker, selv efter moderskabet er indtruffet. Dette moderskab er skabt gennem børn, der er født af andre kvinder – et faktum som Monica krampagtigt forsøger at normalisere og forstå bogen igennem. Det virker næsten paranoidt hvor meget af fortællingen, der omhandler andre menneskers motiver og implicite kritik. Hvorfra stammer denne nervøsitet for omverdenen? Det havde været spændende at grave dybere, men desværre kommer forfatteren aldrig ind, hvor det gør ondt.

Pugholm skrev sin bog før Amy, Masho og Etiopien-skandalen ramte Danmark. Det kan være en årsag til, at bogen er rensset for det adoptionskritiske blik, der først er blevet *comme il faut* for ganske nylig. Men alt imens Pugholm insisterer på at anlægge et antropologisk skolet, relativistisk

rummeligt blik på sig selv og sin omverden, kan det undre, at samme blik ikke skærer sig dybere ind i adoptionsprocessen. Hist og her dukker der spor op, som vidner om diskrepansen mellem ønsket og konkret virkelighed. Dette ses, da børnehjemmets forstanderinde, Mrs. Ayobami, fortæller en tårevædet Monica, at de små øringer, hendes nyadopterede datter bærer, er en gave fra den biologiske mor til sit barn, før de to blev skilt ad. Først senere går det op for Monica, at denne fortælling ikke er sand, og at forstanderinden selv har sat ringene i barnets ører. ”Mrs. Ayobami har blot givet mig det svar, jeg ville høre”, reflekterer hun.

Jeg ville ønske, at Pugholm havde turdet forfølge sin forvirring og utilstrækkelighed. Dette ville måske have skabt et mere vedkommende portræt af en samtid, hvor grænserne mellem nation, individ og familie, godt og ondt, forandrer sig i følgeskab. I midten af dette morads står det desorienterede menneske, der søger udfrielse gennem familien: basen for tryghed og fællesskab uanset hvilken farve den antager. Således også i Pugholms selvbiografi, hvor længslen efter lykke, harmoni og familie udgør et omdrejningspunkt. Trods vedkommende råstof forbliver bogen dog trivial.

Liv Høyer Rabjerg er cand.mag i Tværkulturelle Studier